

SKAT 24. maj 2018

DEBATINDLÆG

Arveafgift: Skat på forrang er et fornuftigt princip

Skrevet af

Jonas Schytz Juul
Analysechef

Forslaget om lavere arveafgift vil give endnu større fordel til de børn, der er født ind i privilegerede familier, mens børn fra mindre privilegerede familier ikke får nogen gevinst.

Kontakt

Analysechef

Jonas Schytz Juul

📞 33 55 77 10

Konsulent

Sarah Steinitz

📞 33 55 77 10



ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRÅD

Arveafgiften har i den seneste tid været til debat, og både Konservative og Liberal Alliance ser gerne arveafgiften helt afskaffet. Diskussionen om arveafgiften har overvejende baseret sig på følelser og forargelse, og særligt Berlingske Tidende har flittigt dækket arveafgiften med overskrifter som "Staten skovler penge ind på arveafgift", "Staten tjener kassen på danskernes død: Det er helt urimeligt" og "Så banker de på kistelåget og hiver den sidste mønt ud af os.

Inden vi dømmer arveafgiften ude på baggrund af følelsesladede historier og skræmmebilleder af skattefar, der kommer og løfter kistelåget, er det værd at se på en række fakta om arveafgiften. For hvad er egentlig op og ned? Hvem betaler arveafgift? Og er det sandt, at staten ligefrem "skovler penge ind" på arv?

I denne artikel vil nogle af de myter, der har floreret om arveafgiften, blive afmonteret: For det første har arveafgiften ligget relativt konstant de senere år. For det andet er det ikke kasseassistenten og kontanthjælpsmodtagere, der betaler store summer i arveafgift. Og for det tredje vil en lettelse af arveafgiften være en stor skattelettelse målrettet til de rigeste arvinger i landet.

Arveafgiften har ligget relativt konstant

For det første er der spørgsmålet om, hvor mange penge staten får ind fra arveafgiften, altså provenuet. Ifølge opgørelsen i Berlingske er provenuet steget voldsomt de seneste 20 år. Med hele 45 pct. Her er der dog kun taget højde for prisudviklingen og ikke for den generelle velstandsudvikling i samfundet. Med Berlingskes metode vil alle skatter og afgifter stige i kroner og øre, når der er vækst i samfundet. Derfor opgør man oftest skatter og afgifter som andel af BNP.

Målt som andel af BNP har arveafgiften udgjort omkring 0,2 pct. siden midten af 1990'erne. I 2017 udgør arveafgiften stadig 0,2 pct. af BNP. Det er altså svært at få øje på den store stigning, der bliver beskrevet. Hertil kommer, at indtægterne fra arveafgiften vil falde i årene fremover, da man allerede har vedtaget at nedsætte arveafgiften for familieejede virksomheder fra 15 pct. til 5 pct. Der er altså ikke tale om, at staten "skovler" flere penge ind arveafgiften – snarere tværtimod.

” Vælger man at sænke eller fjerne arveafgiften, er det de arvinger, som står til at arve de helt store formuer, som vil få den store gevinst. Hovedparten af os vil ikke få synderlig gavn af en lavere arvegift, hvis nogen overhovedet.

Flertallet betaler ikke arveafgift – og kun få betaler meget

For det andet er der selve debatten om, hvem der betaler arveafgiften. Under halvdelen af dem, der dør, efterlader en formue over 300.000 kr., som er grænsen for, hvornår man skal betale arveafgift. Flertallet af de formuer, der efterlades, bliver altså ikke beskattet, når de overgår til arvingerne.

De arvinger, der modtager en arv stor nok til at betale arveafgift, betaler typisk ikke ret meget i afgift, fordi den efterladte formue ikke er enormt stor. Der er dog en mindre gruppe, nemlig de rigeste i samfundet, der efterlader sig meget store formuer. De ti pct. mest velhavende efterlader sig 5 mio. kr. i gennemsnit, mens den allerrigeste procent efterlader omkring 16 mio. kr. Vælger man at sænke eller fjerne arveafgiften, er det de arvinger, som står til at arve de helt store formuer, som vil få den store gevinst. Hovedparten af os vil ikke få synderlig gavn af en lavere arvegift, hvis nogen overhovedet.

Arvingerne til de største formuer har i forvejen selv de største formuer

Da det er arvingerne – og ikke de afdøde – der betaler arveafgift, er det relevant at se på, hvilken formue arvingerne i forvejen har. Her er billedet helt tydeligt: Dem, der står til at modtage den største arv, har selv de største formuer og de højeste indkomster. Dem, der står til at modtage den mindste arv fra far eller mor, har selv de laveste indkomster og de laveste formuer.

Således har de arvinger, der arver fra de ti procent med de største efterladte formuer, selv knap 1,8 mio. kr. på bankbogen, før de arver. De personer, der står til at arve fra dem med de laveste formuer, har i gennemsnit under 200.000 kr. på bankbogen. Det er altså de efterladte, som har meget lidt i forvejen, der enten ikke får nogen arv fra forældrene, eller som ligefrem modtager en gæld. Samtidig får dem, der allerede har en millionstor formue, den største arv fra deres forældre.

Der er også meget stor geografisk forskel på størrelsen af den arv, der efterlades. Den mindste formue efterlades på Lolland, hvor nettoformuen for enlige afdøde i gennemsnit er omkring ½ mio. kr. Den største nettoformue efterlades i Gentofte. Her blev der de seneste år i gennemsnit efterladt 3,7 mio. kr. Den efterladte arv i Gentofte er altså syv gange større end på Lolland. Generelt vil en lavere arveafgift særligt lene i Nordsjælland.

” *Arveafgiften er netop en skat, der kan være med til at skabe mere lige muligheder, så forskellen på at vokse op i en Strandvejsvilla i Gentofte med to velhavende forældre, og i en lejebolig i udkantsdanmark hos en enlig mor ikke bliver for voldsom.*

Til dem, som meget har, skal mere gives - er det smart?

Fjerner man arveafgiften vil det altså være endnu en skattelettelse målrettet de rigeste i landet, men er det virkelig smart? Det kommer an på, hvilket samfund vi gerne vil have. I Danmark bryster vi os af at være et samfund, hvor høj og lav har forholdsvis lige muligheder sammenlignet med mange andre steder på kloden. Arveafgiften er netop en skat, der kan være med til at skabe mere lige muligheder, så forskellen på at vokse op i en Strandvejsvilla i Gentofte med to velhavende forældre, og i en lejebolig i udkantsdanmark hos en enlig mor ikke bliver for voldsom. Børnene fra Strandvejsvillaen har i forvejen de bedste kort på hånden, og skal nu have endnu mere i form af en stor skattefri arv fra forældrene.

Hvis man fjerner arveafgiften, er det ikke den almindelige lønmodtagerfamilie, der står til den store gevinst. Det er de arvinger, som allerede har store formuer i forvejen, der løber med den store gevinst. En lavere arveafgift styrker ikke vækst eller beskæftigelse. Med forslaget om lavere arveafgift bidrager man til at skævvride landet yderligere. Man giver en endnu større fordel til de børn, der er født ind i privilegerede familier, mens børn fra mindre privilegerede familier ingen gevinst får.

Bragt i Ugebrevet A4 d. 24. maj 2018.